

Kalajoen Kristillinen Opisto

PL 26 (Kasarmintie 2), 85101 Kalajoki
08 4639 200, toimisto@kkro.fi
www.kkro.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Kalajoen Kristillisen Opiston Kannatusyhdistyksen (0209892-9) lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Kalajoen Kristillinen Opisto pitää hyvänä hallituksen esityksen pohjalla olevaa periaatetta, että jokaisella on mahdollisuus jatkaa opintoja perusasteen jälkeen ja saada riittävät tiedot ja taidot tämän päivän ja tulevaisuuden työelämässä menestymiseen. Erityisen tärkeänä näemme perusopetuksen ja nivelvaiheen koulutuksen kehittämisen niin, että nyt toisen asteen opintojen ulkopuolelle jäävät tai opinnot keskeyttävät nuoret saavat riittävät valmiudet toisen asteen tutkinnon suorittamiseen.

Perusasteen jälkeisen oppivelvollisuuden suorittamisen tulee olla mahdollista monin eri tavoin, ja erilaiset nivelvaiheen koulutukset (tutkintoon valmentava koulutus sekä vapaan sivistystyön pitkät linjat) ovat tärkeässä roolissa toisen asteen tutkintoon johtavien koulutusten rinnalla.

Oppivelvollisille suunnattu vapaan sivistystyön koulutus

On hyvä, että kansanopistot on tunnustettu hallitusohjelmassa oppilaitoksiksi, jossa oppivelvollisuutta voidaan suorittaa, ja oppivelvollisuuskoulutuksen kustannusten korvaamiseen täysimääräisesti on varauduttu. Kansanopistojen pedagogista vahvuutta ovat yksilöllinen ohjaus, yhteisölliset menetelmät, henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat, vertaisohjaus sekä asumisen opinnollistaminen. Kalajoen Kristillisessä Opistossa on jo pitkään ollut mahdollisuus vapaan sivistystyön lisäksi suorittaa ammatillisia opintoja, aikuisten perusopetusta ja perusopetuksen lisäopetusta, ja pidämme suunniteltua oppivelvollisille suunnattua vapaan sivistystyön koulutusta erinomaisena mahdollisuutena tukea nuoren kasvua tilanteessa, jossa ensisijainen tavoite on kehittää opiskelijan perustaitoja, oppimisvalmiuksia, sosiaalisia

ja elämänhallinnan taitoja niin, että toisen asteen koulutuksen läpäiseminen jatkossa on sujuvaa.

Ehdotusten taloudellisissa vaikutuksissa (s. 79) todetaan, että kansanopistojen rahoitusmallissa ei rajattaisi niiden kansanopistojen määrää, jotka voisivat järjestää kyseistä koulutusta. Oppivelvollisuutta kansanopistoissa suorittavien opiskelijoiden määrää kuitenkin esitetään rajattavaksi 650 opiskelijaan, mikä on ristiriidassa sekä opiskelijan vapaan hakeutumisoikeuden, että koulutuksenjärjestäjien yhdenvertaisuuden kanssa. Opiskelijamäärärajaus perustuu nykyisin kansanopistoissa opiskelevien alle 18-vuotiaiden määrään, mutta kansanopistoilla on valmius ottaa huomattavasti enemmän opiskelijoita samaan aikaan kun suuri määrä nuoria jää toisen asteen ja valmentavan koulutuksen ulkopuolelle. Kalajoen Kristillinen Opisto toivoo, että opiskelijamäärän rajausta poistetaan esityksestä.

Kansanopistoille ei hallituksen esitysluonnoksessa kohdenneta uutta rahoitusta ja suoritteita (opiskelijaviikot), mikä käytännössä vesittää useimpien kansanopistojen, myös Kalajoen Kristillisen Opiston mahdollisuudet aloittaa uusia koulutuksia, koska jo nykyisin vapaan sivistystyön opintoja tuotetaan enemmän, kuin mihin saamme valtionosuutta. Oppivelvollisille suunnatun kansanopistokoulutuksen toteutuminen valtakunnallisesti kattavana kaikille perusopetuksen päättävillä nuorilla tarjolla olevana mahdollisuutena edellyttää lisäsuoritteiden kohdentamista koulutusta järjestäville kansanopistoille.

Esitysluonnoksessa on kirjaus: ”jos (kansanopistojen vapaan sivistystyön oppivelvollisille suunnattua) koulusta järjestettäisiin enemmän kuin mihin talousarviossa oleva määräraha riittää, laskisi se koulutukseen myönnettävän rahoituksen tasoa kaikilta ylläpitäjiltä”. Minäkään itsenäisen oppilaitoksen saaman rahoituksen määrä ei saa olla riippuvainen toisten oppilaitosten toiminnasta, ja Kalajoen Kristillinen Opisto esittää, että virke poistetaan esityksestä.

Lakiin vapaasta sivistystyöstä esitetään uutta lukua 7a, jossa säädetään oppivelvollisille suunnatusta koulutuksesta kansanopistoissa. Koulutuksen laajuudeksi esitetään vähintään 34 opiskelijaviikkoa ja kestoksi yhden vuoden, mikä on useimmissa tapauksissa sopiva nivelvaiheen koulutukselle. Olisi kuitenkin tärkeää, että koulutuksen kesto voidaan sovittaa opiskelijan henkilökohtaisten tarpeiden mukaan: vapaan sivistystyön koulutukseen tulee voida hakeutua joustavasti lukuvuoden aikana esimerkiksi toisen asteen koulutuksen keskeytyessä, ja vastaavasti siirtyä toisen asteen koulutukseen kesken lukuvuoden, jos edellytykset siihen ovat olemassa. Joissain tapauksissa yksittäisen opiskelijan kohdalla opinnot voivat kestää lyhyemmän ajan, tai kokonaislaajuus 34 opiskelijaviikkoa voi ajoittua kahden lukuvuoden ajalle.

Esitysluonnos antaa mahdollisuuden järjestää koulutusta pitempään kuin yhden vuoden ajan (enintään 3 vuotta), mikäli kansanopiston ylläpitäjän § 4:ssä tarkoitetun ylläpitämisluvan pääasiallinen koulutustehtävä on vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus. Kalajoen Kristillinen Opisto pitää tätä erinomaisena lisäyksenä, mutta esittää, että vaikeasti vammaisten koulutuksen osalta oikeus pitempiketoiseen koulutukseen tulisi myös kansanopistoille,

joilla vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus on osana koulutustehtävää. Tämä laajentaisi vaikeavammaisten nuorten mahdollisuuksia suorittaa perusopetuksen jälkeistä oppivelvollisuutta lähellä omaa kotia.

Kalajoen Kristillinen Opisto pitää perusteltuna, että oppivelvollisille suunnattuun vapaan sivistystyön koulutukseen laaditaan valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet. Opetussuunnitelman perusteista ei kuitenkaan pidä tehdä liian tiukasti opetuksen sisältöjä ohjaavat, vaan kansanopistojen omille painotuksille ja erityispiirteille on jätettävä tilaa.

Tutkintoon valmentava koulutus

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta. Kalajoen Kristillinen Opisto on pitkään järjestänyt perusopetuksen lisäopetusta (kymppiluokka) hyvin tuloksin. Pidämme tärkeänä, että kansanopistojen osaaminen myös olemassa olevien nivelvaiheen koulutusten järjestäjänä tunnustetaan, ja uuden tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen suunnittelussa koulutuksenjärjestäjiä kohdellaan tasapuolisesti.

Kun perusopetuksen lisäopetus, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus ja lukioon valmentava koulutus yhdistetään yhdeksi tutkintoon valmentavaksi koulutukseksi, on hyvä jättää koulutuksenjärjestäjälle laaja mahdollisuus päättää, mitä osia koulutuksesta tarjotaan. Tämä antaa esimerkiksi samalla alueella toimiville oppilaitoksille mahdollisuuden profiloitua omien vahvuuksiensa mukaisesti, mikä puolestaan lisää opiskelijoiden mahdollisuuksia löytää itselleen sopiva koulutuspaikka.

Tutkintoon johtavan koulutuksen rahoitusjärjestelmä jää epäselväksi. Perustetektistä ei myöskään yksiselitteisesti selviä, ketkä koulutuksenjärjestäjät voivat järjestää uutta tutkintoon valmentavaa koulutusta nykyisellä järjestämisluvalla, ja ketkä joutuvat hakemaan siirtymäajan jälkeen järjestämislupaa.

Lausunnon keskeinen sisältö

- Suomalaisen koulutustason nostamisen kannalta nivelvaiheen koulutusten kehittäminen on keskeistä. Jo nyt erilaiset nivelvaiheen valmentavat koulutukset (nykyinen kymppiluokka, VALMA ja LUVA sekä kansanopistojen pitkät linjat) edistävät tehokkaasti nuorten oppimisvalmiuksia, ja sujuvoittavat toisen asteen koulutuksen suorittamista jatkossa. Kansanopistoilla on paljon osaamista ja pitkä kokemus nivelvaiheen koulutusten järjestämisestä.
- Kansanopistojen oppivelvollisille suunnattu vapaan sivistystyön koulutus tulee olla todellinen, valtakunnallisesti kattava vaihtoehto oppivelvollisuuden suorittamiseen. Tämä edellyttää opiskelijapaikkarajauksen (650 opiskelijaa/vuosi) poistamista esityk-

sestä ja oppivelvollisuuskoulutukseen kohdennettua lisärahoitusta (suoritteita). Koulutuksen rahoituspohja ei myöskään saa olla riippuvainen toisten opistojen tuottamista suoritteista.

- Kansanopistojen oppivelvollisille suunnattu vapaan sivistystyön koulutuksen laajuus 34 opiskelijaviikkoa / 1 vuosi on sopiva, joskin joidenkin opiskelijoiden kohdalla opinnot jäävät lyhyemmäksi esimerkiksi koulutuksesta toiseen kesken lukuvuoden siirtymisen takia. Vaikeasti vammaisten koulutusta luonnos antaa mahdollisuuden jatkaa enintään kolmen vuoden ajan, mikä on hyvä. Tämä mahdollisuus tulisi olla kaikilla kansanopistoilla, joilla vaikeasti vammaisten koulutus on joko pääasiallinen koulutustehtävä tai osana koulutustehtävää.
- Tutkintoon valmentavan koulutuksen suunnittelussa tulee kohdella yhdenvertaisesti erilaisia koulutuksenjärjestäjiä, ja jättää koulutuksenjärjestäjille mahdollisuus profiloitua omien vahvuuksiensa mukaisesti.

Kalajoella 10.6.2020

Kalajoen Kristillisen Opiston kannatusyhdistys ry:n puolesta

Niko Rantanen
rehtori

